

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Contractu Et Sacramento Matrimonii

Bosco, Jean a

Lovanii, 1678

Concl. XIX. Regulariter non est credendum dicenti, se habere licentiam, ut
alienus Sacerdos assistat Matrimonio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73432)

Matrimonium, quod cum illa licentia contrahitur.

Si autem à me quæritur; quæ ergo hinc sit causa finalis? Respondeo citius: bonum Sacramenti Matrimonii; nam ut valeat Matrimonium, idèd Parochus concedit dictam licentiam, sine qua alioquin Matrimonium non valeret, coram alio Sacerdote contractum.

Et idem dico de secundo casu, quando putatur Petrus sibi petere hanc facultatem, & est Paulus. Nam impertinens est ad concessionem licentiæ, quo nomine vocetur, qui licentiam sibi petit, sicut impertinens est ad Absolutionem, aut ad Baptismum, quo nomine vocetur absolvendus, aut baptizandus; sicut ergo valet Absolutio & valet Baptismus, estò absolvens aut baptizans erret in nomine, aut in persona; ita etiam valet concessio licentiæ, tamen si Parochus erret in nomine, aut in persona ejus, qui licentiam postulat.

Quid ergo si Parochus interiùs absolute nolit concedere licentiam, nisi pro tali persona? Respondeo: absolute non valet licentia; interim in foro externo præsumitur valere, & per consequens valet Matrimonium cum tali licentiâ contractum, propter titulum coloratum. Sin autem etiam interiùs illam suam voluntatem Parochus significaret, dicendo: Concedo tibi licentiam, si vera sunt, que proponuntur, liquet profectò, deficiente veritate, concessionem esse nullam; quia fuit concessio conditionalis, quæ corruit deficiente conditione; adeoque & ipsum Matrimonium corruit, quod cum tali licentiâ contrahitur.

Sed dicit aliquis: in omni dispensatione & rescripto Pontificis, subintelligitur hæc conditio: Si preces veritate nitantur, ut habetur c. 2. de Rescriptis: ibi: Verum quoniam non credimus, ita præcisè scripsisse: Et in hujusmodi literis intelligenda est hæc conditio, etiam si non apponatur: Si preces veritate nitantur: Mandamus &c.

Respondeo: sensum illius conditionis esse; Si ita est, & nihil falsò additur, vel callidè occultatur, quod intentioni meæ justæ, rationabili, & omni juri conformi repugnet. Vel sic: Si preces veritate nitantur in substantialibus, id est, in iis, ex quibus gratia pendet, ita ut aliàs non concederetur ex jure, stylo Curie, aut Principis consuetudine; jam autem in casu nostro expressio personæ non est quid substantiale, ex quo gratia, id est, concessio licentiæ pendet, ita ut aliàs licentia non concederetur ex jure, stylo Curie, aut Parochi consuetudine; cum nec jure, nec stylo Curie, aut Parochi consuetudine illa expressio requiratur, ut satis patet ex iis, quæ supra ex

Sanchio diximus, & magis patebit ex his quæ dicentur in sequenti Disp. ubi de dispensatione in impendimentis Matrimonii.

Impresentiarum autem quæro 1. An Sacerdos debeat credere dicentibus, se habere licentiam à Parocho, ut conjungat eos Matrimonio? Quæro 2. An sit necessarium ad valorem Matrimonii, Parochum proferre aliqua verba, vel saltem sit de necessitate præcepti? Respondeo ad 1. quæstionem:

CONCLUSIO XIX.

Regulariter non est credendum dicenti, se habere licentiam, ut alienus Sacerdos assistat Matrimonio.

Videtur Aliquibus, quos citat Sanchez lib. 3. disp. 37. n. 1. in fine, credendum esse dicenti. Nam cum Clement. 1. de Privileg. excommunicentur Religiosi, qui absque Parochi speciali licentiâ ministrant Eucharistiam, Extremam Unctionem, aut solemnizant Matrimonium, dicunt, in terminis illius Clement. credendum esse dicenti, se habere licentiam à Parocho ad hæc

Audite Gloss. ibi verb. Non habita. Sed nunquid credit Religiosus Parochiano dicenti, se habere talem licentiam? Videtur quòd sic, per id quod notatur de Penit. dist. 6. Placuit; quia non est præsumendus immemor suæ salutis 1. q. 7. Sancimus. de Homicid. Significasti, 2.

Exscribo verba cap. Sancimus: Et licet neminem Divini timoris, contemnendo jusjurandum, arbitremur immemorem, ne salutis propria ullum commodum anteponat. Anteponeret autem in casu proposito, si mentiretur, ut clarum est, quia susciperet Sacramentum invalide, & viveret in perpetuo concubinato.

Hæc sunt verb. cap. Significasti: Cum creditur sit ipsi, qui non accusatur, vel denuntiat ab aliquo, sed per seipsum consilium appetit salutare. Atqui in casu nostro, qui asserit, se habere licentiam, non accusatur vel denuntiat ab aliquo, sed per se ipsum consilium appetit salutare; ergo ei est credendum. Atque hæc sit 1. probatio illius sententiæ.

Confirmatur; quia facilè creditur, quod prodest petenti, & nemini nocet; 1. In credito, ff. de Evidio. ibi: Cui enim non æquum videtur, vel hoc saltem consequi oportet, L. 18. ff. de Evidio. quod sine dispendio creditoris futurum est? Ubi Gloss. verb. Quod sine dispendio, ait: Item nota hic, quòd cogitur quis credere, quòd est sine suo damno Sed hoc Matrimonium prodest contrahentibus, & nemini nocet; ergo &c.

A a a a 3 Pro-

722. Probatur oppositum Conclusionis ex juve. Sanchez.

C. 16. l. 1. q. 7.

C. 18. de Homicid.

723. Confirmatio. L. 18. ff. de Evidio.

720. Impertinens est ad concessionem licentiæ, quo nomine vocetur, qui licentiam sibi petit, sicut impertinens est ad Absolutionem, aut ad Baptismum, quo nomine vocetur absolvendus, aut baptizandus; sicut ergo valet Absolutio & valet Baptismus, estò absolvens aut baptizans erret in nomine, aut in persona; ita etiam valet concessio licentiæ, tamen si Parochus erret in nomine, aut in persona ejus, qui licentiam postulat.

721. Sed dicit aliquis: in omni dispensatione & rescripto Pontificis, subintelligitur hæc conditio: Si preces veritate nitantur, ut habetur c. 2. de Rescriptis: ibi: Verum quoniam non credimus, ita præcisè scripsisse: Et in hujusmodi literis intelligenda est hæc conditio, etiam si non apponatur: Si preces veritate nitantur: Mandamus &c.

722. Probatur oppositum Conclusionis ex juve. Sanchez.

723. Confirmatio. L. 18. ff. de Evidio.

724. Secunda probatio.

724. Probatur 2. exemplo Confessionis & Eucharistiæ; quia sicut Matrimonium est irritum absque præsentia Parochi, vel alterius Sacerdotis, de ejus licentia; ita Confessio est in valida, facta alieno Sacerdoti, non habenti legitimam licentiam audiendi, & tamen Religiosus crediturus est pœnitenti dicenti, se habere licentiam à proprio Parocho, ut illi ministraret Sacramenta Confessionis & Eucharistiæ. Et Parochus crediturus est Parochiano dicenti; se factum esse habenti legitimam licentiam, ipsum absolvendi, atque ita debet illi ministrare Eucharistiæ.

Ergo similiter credendum est dicentibus, se habere licentiam à proprio Parocho, ut conjugantur Matrimonio. Cùm utrobique sit periculum irritationis Sacramenti; imò majus sit periculum animæ, si Matrimonium sit nullum cùm permansuri sint conjuges in concubinato; at peccatum irritæ Confessionis transit.

725. Prima probatio Conclusio.

725. Sed propter hæc argumenta non est recedendum à Conclusionem, ex cujus probationibus, eorum solutio ad oculos patet.

Probatio prima: quia licet in foro pœnitentiali, ad quem pertinent Confessio, Eucharistia & Extrema Unctio, credatur dicenti, se habere licentiam; at in foro externo, & in spectantibus ad ipsum, non creditur; arg. cap. Sicut nobis, de Sentent. excom. Fratritati tuæ respondemus, quòd, nisi excommunicati à te, super absolutione sua literas nostras, vel illius cujus vices nostras in hac parte commissimus, reportaverint, aut alio modo legitime de illorum absolutione tibi consuerit, tu ipse pro excommunicatis, ut prius habeas, & facias evitare.

C. 39. de Sentent. excom.

Ubi Gloss. verb. Literas nostras, sic ait: Sed videtur, quòd eis credendum sit; quia de nemine presumendum est, quòd sit immemor suæ salutis i. q. ult. Sancimus: Sed non est verum (supple. In foro contentioso, ut dicitur in margine) sup. de Offic. Ord. Ex parte. Et C. de Mandat. Princ. l. unica, aliàs i. sequentis tenoris: Si quis asserat cum mandatis nostris secretis se venisse, omnes sciant nemini quidquam, nisi quòd scriptis probaverit, esse credendum.

Igitur ratio d. cap. Sicut nobis, est; quia excommunicatio pertinet ad forum externum; sed Matrimonium pertinet ad forum externum; & externam Ecclesiæ gubernationem; ergo non creditur dicenti se habere licentiam. Ita argumentatur Sanchez sup. n. 2.

726. Objeçtio.

726. Sed contra, dicit aliquis; quàmvis Matrimonium pertineat ad forum externum, non tamen ad forum contentiosum; Glossa autem non dicit: In foro externo, sed: In foro contentioso.

Hinc supradicta Gloss. in Clement. 1. de

Privilegiis, postquam iure sententia absolvet: *Isa est quedam absolutio, facta per rochiale Presbyterum, super qua non creditur ei, qui se dicit absolutum, de Offic. Ord. delegatio, de Offic. deleg. Cum in iure dicitur, Quòd illa vera in foro contentioso, sicut Penitentiali, ut dixi in prædict. Decret. Super 1. Gloss.*

Jam autem Gloss. ibi docet, secundum Sanchez sup. n. 1. credendum esse dicentibus, se habere licentiam, ut alienus Sacramentum assistat Matrimonio; vel ergo Glossa contentiosum; vel malè respondet ad positam objectionem: aut certe non oportet de Matrimonio.

Respondeo: non loquitur ibi de Matrimonio, sed de sola Confessione, ut patet ex istis verbis: *Isa est quedam absolutio*

Sed neque in foro penitentiali, sed in confirmatione primæ probationis, immò non generaliter obinet; quia non contentiosum pertinet ad externam Ecclesiæ gubernationem, ut est Confessio anua, immò, necessariò adhibet fidem dicenti, immò, præceptum. Ita testatur alius Ecclesiæ, solent enim peti scedula Confessionis, alia daretur via signentis, & esset delictum delictum; ergo similiter in Matrimonio non necessariò creditur.

Probatur Conclusio exemplo Sacramenti Ordinis; quòd, quia pertinet ad forum Ecclesiæ externum, ministrari non debet ab alieno Episcopo, nisi sit habitus de licentia proprii, e. de Temp. Ordinat. in 6. ibi: Nos igitur volentes amonitionem periculis obviare, statumus, ut nullus Episcopus Italiae de cæterò aliquem ultramontanum clericum ordinare presumat, nisi a nobis licentiam habent, vel ab Episcopo ejus patentes literas; causam ratum invidiosas, quare ipsum noluit aut recusat. Ergo similiter habenda est probatio licentia ad Matrimonium, si non per litteras literas, saltem alia via.

Sed ad hanc probationem dicitur in Clement. 1. de Privileg. responderi: *Matrimoniale: quia Sacramentum Ordinis non dicitur propter recipientem tantum, immò propter materiam; & ideo dicitur Sacramentum dignitatis, & c.* Si ergo, & c. Ecce si clericus. Sed ipsa Sacramenta recipit quis propter seipsum.

Contra; tamen hoc verum sit in Sacramento Confessionis, Eucharistiæ & Extreme Unctionis; at fallit in Sacramento Matrimonii, quòd pertinet ad externam Ecclesiæ gubernationem, ut constat Ecclesiæ, qui sint veri conjuges, & sic aliquo modo dicitur etiam propter alios.

Probatur Conclusio 3. quia aliqui DD. in

B. O. Sacramentum Matrimonii

licentia de qua dubitatur.

illam Clem. solum admittunt, pro Sacramento Pœnitentiæ credi dicenti, se habere licentiam, non verò pro Eucharistia, Extrema Uñctione & aliis; redduntque rationem disparitatis; quia Pœnitentia secretè ministratur, reliqua publicè; & sic non mirum, si major fides licentiæ in aliis requiratur: sicut in simili, cap. Tuae, de Clericis peregrinis, habetur, posse Clericum peregrinum occultè, non tamen publicè admitti ad celebrandum absque sui Episcopi testimonio: Respondemus, quòd nisi legitime tibi constiterit, sive per literas, sive per testes de illorum Ordinatione canonica, qui penitus sunt ignoti, non debes eos permittere in tuis plebibus celebrare. Sed si forsitan eorum aliqui secretò ex devotione celebrare voluerint, poteris sustinere. Ergo idem dicendum est de Matrimonio, quod solet publicè celebrari, quàmvis subinde etiam celebretur privatim.

731. Ultima probatio Concluf. fit hæc: minùs præsumenda est deceptio in Pœnitentia & Eucharistia, ad quæ Sacramenta tantùm acceditur pro animæ remedio, & ut salutem spirituali consulatur, quàm in Matrimonio, in quo multa temporalia commoda quærentur: ergo est in illis adhibeatur fides asserenti, se habere licentiam, non concluditur idem in Matrimonio, præsertim cum hoc cedere possit in aliquod tertii præjudicium.

Interim ramen, si persona affirmans esset valde fide digna, posset Sacerdos ei credere; quia durum est, tali sine evidenti causa fidem negare. Et idè in Conclusione posita est hæc vox: Regulariter; quia in aliquo casu, quàmvis raro, potest Sacerdos ei credere. Quid miramur: nam etiam excommunicato dicenti, se absolutum esse, aliquando potest credi sine alia probatione, non obstante dicto cap. Sicut, de Sent. excomm. ubi expressè requiritur alia probatio; quando videlicet excommunicatus est persona fide digna, ut docet Sanchez sup. n. 3. cum Aliis, quos citat; ergo multò magis in Matrimonio id est dicendum, de quo non habetur specialis constitutio, quæ exigat majorem probationem.

732. Ex dictis à fortiori infert Sanchez supra n. 3. non esse credendum dicenti, se obtinuisse dispensationem, ne præmittantur denuntiationes Matrimonio, vel ut alienus Sacerdos benedicat nuptias, nisi esset persona id asserens, valde timorata & fide digna: immo id magis considerandum est in hoc casu; quia cum Matrimonium sine denuntiationibus contractum, & benedictio, ab alieno Sacerdote facta, valida sint, faciliùs, ob aliquod commodum temporale, mentietur id asserens. Hæc ille.

733. Sed quid, si contracto Matrimonio, aliquis opponat, Sacerdotem, qui interfuit, caruisse licentiâ, cui putas, incumbit onus probandi?

Respondet Sanchez sup. n. 5. quando opponens est aliquis tertius, ipsi incumbit probare; si autem fuerit proprius Parochus, transfertur onus probandi in alienum Sacerdotem, & ipsos contrahentes. Hæc ille, cum Mascardo Concluf. 985. n. 3.

Sed quæ ratio disparitatis? Respondeo: quia Parochus est in possessione assistendi, & ipsi de jure competit assistentia; ergo cum licentia illa sit quid facti, negante Parocho se dedisse licentiam, cujus erat licentiam dare, præsumitur pro Parocho contra eos, qui asserunt, eum licentiam dedisse; contra quem autem est præsumptio, in eum tranfertur onus probandi. Porro tertius, qui se opponeret, non est in possessione assistendi, nec ipsi de jure competit assistentia, aut concessio licentiæ; & idè contra eum præsumitur pro illis, qui affirmant se habuisse licentiam à Parocho; adeoque ei incumbit probatio. Cui hæc disparitas non placet, quærat meliorem.

De cetero ad argumenta, supra adducta pro sententia opposita nostræ Concluf. patet ex ante dictis responsio; scilicet, adhibendam esse fidem asserenti, quando solum agitur de periculo animæ in rebus merè spectantibus ad forum conscientiæ; secus quando agitur de re spectante ad forum externum, & quando interest bonæ & prudentis gubernationis Ecclesiasticæ, prout contingit in casu proposito. Et hæcenus de prima quæstione. Ad secundam responsio erit

734. Responsio ad argumenta opposita sententia.

CONCLUSIO XX.

Ad valorem Matrimonii nulla requiruntur verba Parochi. Aliqua sunt de necessitate præcepti.

735. Concil. Trident. sess. 24. de Matr. c. 1. præcipit, ut Parochus, viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: Ego vos in Matrimonium conjungo: in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum. Hinc controversia inter DD. Catholicos; an illa verba sint de essentia Matrimonii.

735. Concil. Trident. præcipit ut Parochus utatur verbis.

Equidem esse, docent illi, qui censent, Parochum esse Ministrum hujus Sacramenti; sicuti in reliquis Sacramentis verba Ministrum sunt de essentia eorum. Sed quia nos cum communiori sententia Sect. 4. Concluf. 4. censuimus, & diffusè probavimus, Ministros Sacramenti Matrimonii esse ipsos contrahentes, non autem Sacerdotes benedicentes vel assistentes; hinc consequenter hic censemus, illa verba nullatenus esse de essentia.

Non sunt de essentia.